

**PREDLOG
NUJNI POSTOPEK
EVA 2022-3330-0118**

**ZAKON
O SPREMEMBAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN
IZOBRAŽEVANJA**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju so pomemben dejavnik, ki ima velik vpliv na kakovost izobraževanja, zato je pomembno, da se zagotovijo sistemske rešitve, ki podpirajo stalni profesionalni razvoj vseh strokovnih delavcev. Profesionalni razvoj strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju je vseživljenjski proces, ki se prične z začetnim izobraževanjem strokovnih delavcev in se zaključi z njihovo upokojitvijo. Kakovost profesionalnega razvoja strokovnih delavcev je tako odvisna od kakovosti njim namenjenih izobraževalnih programov in usposobljenosti njihovih izvajalcev, od uvajanja v pedagoški poklic in od podpore (sistemske in osebne), ki jim je zagotovljena v različnih fazah profesionalnega razvoja. Pomemben sklop pa predstavlja tudi nadaljnje izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev ter napredovanje zaposlenih v strokovne nazive.

V zadnjih letih smo doživeli veliko sprememb na družbeno-ekonomskem področju, ki se odražajo tudi v sistemu vzgoje in izobraževanja. Posledice omenjenih sprememb se odražajo tudi v konkretnem pedagoškem delu in nalogah strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju. Vloga strokovnega delavca v šoli se namreč precej razlikuje od vloge, ki jo je imel v preteklosti. Predvsem postaja vse kompleksnejša, usposobljeni morajo biti za izvajanje diferenciacije in individualizacije in s tem za prilagajanje poučevanja individualnim značilnostim učencev ali za delo z otroki in učenci s posebnimi potrebami, vključno za delo z nadarjenimi otroki in učenci, za udeleževanje načela integracije in inkluzije, za medpredmetno povezovanje, obvladati morajo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, sposobni morajo biti oblikovati multikulturno učno okolje, znati morajo voditi oddelek, evalvirati delo itd. Središče profesionalnega delovanja strokovnih delavcev ni več le posredovanje znanja, ampak tudi nudenje opore učencem pri njihovem učenju, osamosvajanju in prevzemanju odgovornosti za njihova ravnanja, seveda upoštevajoč njihovo starost. Strokovni delavci s spodbujanjem učenčeve radovednosti, samostojnosti, intelektualne doslednosti in ustvarjanjem možnosti za uspeh formalnega in nadaljnega izobraževanja odločujoče vplivajo na »pripravo mladih, ne le za-to, da bodo z zaupanjem gledali v prihodnost, temveč da jo bodo tudi sami preiščeno in odgovorno gradili«. Gre za t.i. »razširjeni« ali »novi« profesionalizem, ki ob visoki stopnji samostojnosti in specializiranega znanja izpostavlja tudi moralni okvir odgovornosti strokovnega delavca za širše učinke poklicnega delovanja, razumevanje in odzivanje na družbene spremembe, aktivno vplivanje na pogoje lastnega dela, poglobljeno refleksijo in zmožnost, da na osnovi povratnih informacij stalno izboljšuje svoje delo z učenci pri čemer sodeluje s kolegi, starši in širšo skupnostjo.

Zaradi vseh sprememb, ki povzročajo vse večjo raznolikost profesionalnih vlog strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, ter ob dejstvu, da pričakovanja države, staršev in učencev do strokovnih delavcev še nikoli niso bila tako visoka, se morajo strokovni delavci, če želijo strokovno in avtonomno opravljati svoje delo, usposobiti za novo razširjeno vlogo oz. »posebne dodatne kompetence«.

Vseživljenjsko učenje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju je eden od temeljev njihovega profesionalnega razvoja. Za opravljanje vseh nalog, s katerimi se srečajo na svoji profesionalni poti, strokovni delavci vsega znanja ne morejo pridobiti v času študija in pripravništva, ampak se morajo izpopolnjevati v celotni profesionalni karieri. Brez neprestane refleksije svojega dela, ob upoštevanju sprememb na strokovnem področju in v celotni družbi, ter brez stalnega usvajanja novega znanja, se strokovni delavci ne morejo prilagajati spremembam niti izpolniti visokih pričakovanj, ki jim jih predstavlja družba. Izpostavljata se zlasti dve vlogi strokovnih delavcev v družbi znanja. Strokovni delavec naj bi bil predvsem spodbujevalec kakovostnega znanja učencev, njihovih ustvarjalnih potencialov in s tem promotor družbenega napredka. Obenem pa naj bi bil tudi blažilec socialnih razlik in naj bi omogočal učencem razvoj njihovih potencialov, tako da bi pri pedagoškem delu upošteval njihove individualne posebnosti. Nadaljnje izobraževanje in usposabljanje strokovnim delavcem omogoča kakovostno opravljanje pedagoškega poklica.

V Sloveniji učitelji, vzgojitelji in drugi strokovni delavci (svetovalni delavci, knjižničarji) lahko napredujejo v strokovne nazive, če izpolnjujejo za to potrebne pogoje: predpisani čas delovne dobe, izkazujejo dobro pedagoško delo, dodatna znanja, ki so si jih pridobili v okviru nadaljnega izobraževanja in usposabljanja ter opravljajo dodatno delo (npr. mentorstvo študentu na pedagoški praksi, mentorstvo pripravniku ipd). Strokovni delavci lahko po veljavni zakonodaji napredujejo v tri nazive: mentor, svetovalec in svetnik.

Poleg nadaljnega izobraževanja in usposabljanja ter uspešnosti pri pedagoškem delu so kriteriji za napredovanje v nazive tudi dolžina delovne dobe ter delovanje strokovnega delavca na različnih strokovnih področjih. Naziv svetnik lahko učitelj pridobi najhitreje po 13 letih pedagoškega dela. Ko strokovni delavec pridobi najvišji naziv, nima več možnosti napredovanja v strokovne nazive, ampak samo v plačne razrede. Naziv, ki ga strokovni delavec pridobi, je trajen in ga ni treba obnavljati.

S predlogom zakona se implementira zaveza Vlade Republike Slovenije iz Dogovora o načinu realizacije 5. točke Stavkovnega sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Sindikatом vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (Uradni list RS, št. 3/20). Realizacija tega dogovora je tudi del zavez iz parafiranega Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023.

S predlagano spremembo se bo uredil karierni razvoj strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja, z uvedbo četrtega naziva, to je višji svetnik.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE

2.1. Cilji

Glavni cilj predloga zakona je dopolniti karierni razvoj strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja in omogočiti nadaljnji karierni razvoj z uvedbo četrtega naziva – višji svetnik, ki bo umeščen za nazivom svetnik.

S tem se vzpostavlja dodatna motivacija v kariernem razvoju strokovnih delavcev, podaljša obdobje kariernega napredovanja in omogoča razširitev ter poglobitev znanja in prenos tako pridobljenega znanja v skupino oziroma razred znotraj vzgojno- izobraževalnih zavodov.

1.2. Načela

1. Načelo strokovnosti:

Pedagoški poklic je visokokvalificiran poklic, ki zahteva ustrezno izobrazbo. Utemeljen je v spoznanjih različnih znanosti oz. znanstvenih disciplin. Izobraževanje mora strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju omogoči široko razgledanost, pridobitev teoretičnih znanj, ki so potrebna za opravljanje tega poklica in ustrezne praktične izkušnje. Strokovni delavci morajo svoje delo opravljati strokovno korektno, v skladu z najnovejšimi strokovnimi oz. znanstvenimi spoznanji in etičnimi načeli.

Strokovni delavci morajo biti usposobljeni za razvijanje pedagoškega poklica in prevzemanje novih nalog; pri svojem delu se morajo biti sposobni odzivati na spremembe v družbi. Svoje delo

morajo stalno prilagajati značilnostim otrok oz. učencev. Strokovnim delavcem je treba omogočiti kakovostne pogoje (ustrezne normative in materialne pogoje) za delo.

2. Načelo vseživljenjskega učenja in profesionalnega razvoja

K izbiri pedagoškega poklica je treba spodbujati najbolj kakovostne in poklicno motivirane posameznike. Strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju morajo imeti razvite sposobnosti za vseživljenjsko učenje. Za doseganje kakovostnega pedagoškega dela in profesionalnega razvoja strokovnih delavcev je treba zagotoviti povezavo med začetnim izobraževanjem, uvajanjem v pedagoški poklic ter sistemom nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev. Pedagoški študijski programi morajo biti dostopni tudi na doktorski stopnji. Strokovnim delavcem je potrebno omogočiti kakovostne pogoje za izobraževanje in stalni profesionalni razvoj.

3. Načelo mobilnosti

Mobilnost strokovnih delavcev predstavlja enega od ključnih dejavnikov poklicnega izpopolnjevanja in doseganja višjih standardov pedagoškega dela. Mobilnost lahko obravnavamo znotraj države, med državami, med različnimi ravni šolanja ter glede na prehajanja med pedagoškimi in ostalimi poklici, ki so povezani z vzgojno-izobraževalnim delom. Temeljni cilj mobilnosti naj bi bil dvig kakovosti dela strokovnih delavcev, spodbujanje in prenos inovacij, podpora transparentnosti izobraževalnih sistemov, krepitev evropske dimenzije ter pridobivanje znanja in kompetenc v drugih okoljih.

2.3. Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se uvaja nov naziv za strokovne delavce in sicer višji svetnik.

S predlogom zakona se spreminja tudi poimenovanje strokovnega delavca v vzgoji in izobraževanju in sicer »pomočnik vzgojitelja« se preimenuje v »vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja«. Sprememba je posledica sprejetja Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih – ZVrt-G (Uradni list RS, št. 18/21).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA SREDSTVA

Predlagana sprememba zakona bo imela prve finančne posledice za državni proračun od leta 2024.

v mio evrih

	Povečanje za 1 plačni razred			Povečanje za 2 plačna razreda			Povečanje za 3 plačne razrede			Ocena št. zaposleni h, ki lahko napreduje jo v naziv višji svetnik v 2024
	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	
Občinski proračuni – vrtci	0,70	1,00	1,40	1,50	2,00	2,80	2,30	3,10	4,30	480
Državni proračun	6,42	7,95	9,57	13,16	16,22	19,57	20,12	24,83	29,90	
- osnovnošolsko	3,50	4,90	6,40	7,20	10,00	13,10	11,00	15,30	20,00	2.020

izobraževanje										
- srednje in višješolsko izobraževanje	2,92	3,05	3,17	5,96	6,23	6,47	9,12	9,53	9,90	
SKUPAJ državni in občinski proračuni	7,12	8,95	10,97	14,66	18,22	22,37	22,42	27,93	34,20	

Opomba: Dejanski delež strokovnih delavcev v nazivu višji svetnik bo odvisen od spremembe pravilnika, ki ureja napredovanje strokovnih delavcev v nazive.

Vrtci: Za prvo leto napredovanja v naziv višji svetnik je izračun finančnih posledic narejen ob predpostavki, da bo lahko 8% strokovnih delavcev napredovalo v novi naziv. Za leti 2025 in 2026 ocena predvideva postopno povečevanje deleža zaposlenih v najvišjem nazivu, in sicer v letu 2025 11%, v letu 2026 pa 15% strokovnih delavcev.

OŠ+OŠPP+GŠ+ZPP: Za prvo leto napredovanja v naziv višji svetnik je izračun finančnih posledic narejen ob predpostavki, da bo lahko 8,2% strokovnih delavcev napredovalo v novi naziv (Vir: KPIS, MIZŠ). Za leti 2025 in 2026 ocena predvideva postopno povečevanje deleža zaposlenih v najvišjem nazivu, in sicer v letu 2025 11%, v letu 2026 pa 15% strokovnih delavcev.

SŠ+DD+VSŠ: Pri srednje in višješolskem izobraževanju se zaradi uvedbe novega naziva predvideva, da bo prišlo do spremembe cenika za vrednotenje delovnih mest za izračun obsega financiranja po ceni na dijaka/študenta. V oceni finančnih posledic je predviden način, da se za 25 % normativno določenih delovnih mest v nazivu poveča plačnih razred za 1 (oz. 2 oz. 3).

Zakon ima posledice na občinske proračune (vrtci) kar je razvidno iz zgornje razpredelnice. Za druga javno finančna sredstva zakon nima posledic.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG TEGA ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlagana sprememba zakona bo imela prve finančne posledice v letu 2024, kar bo upoštevano tako, da bo Vlada v okviru svojih pristojnosti in obstoječih sistemov financiranja zagotovila, da bodo za potrebe neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov sredstva za stroške dela, ki izvirajo iz parafiranega Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 in kolektivnih pogodb, katerih podpisnica je, upoštevana pri usklajevanju predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov in pri pripravi izhodišč za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov na prihodkovni in odhodkovni strani. Glede na to, da bodo finančne posledice nastale šele v letu 2024, bodo dejansko lahko upoštewane (v finančnih načrtih neposrednih in posrednih uporabnikov) v proračunu za leto 2024.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

V Republiki Sloveniji so strokovni delavci na področju vzgoje in izobraževanja javni uslužbenci, s tem pa so povezane tudi možnosti njihovega kariernega razvoja in napredovanja. Napredujejo v nazive mentor, svetovalec in svetnik. Med predpisanimi pogoji za napredovanje v naziv so leta delovnih izkušenj, uspešnost pri delu, nadaljnje izobraževanje in usposabljanje in dodatno strokovno delo. Pridobljeni nazivi so trajni in jih se jih obdrži tudi, če se zamenja delovno mesto, ki je prav tako v nazivu znotraj vzgoje in izobraževanja ali se na novo zaposli na drugem vzgojno izobraževalnem zavodu.

Ugotovitve iz publikacije European Commission/EACEA/Eurydice, 2021. Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union kažejo, da so možnosti kariernega razvoja učiteljev in sistemi njihovega napredovanja v posameznih članicah Evropske Unije zelo različni. Napredovanje učiteljev lahko poteka na več ravneh, obstajajo pa tudi enostopenjski sistemi napredovanja, kjer ni formaliziranih kariernih ravni in se kot napredovanje šteje zvišanja plače.

V večini izobraževalnih sistemov, kjer napredovanje poteka v več ravneh morajo učitelji izpolnjevati različne kriterije za napredovanje. Dve tretjini držav upošteva delovno dobo, več kot polovica jih upošteva stalen strokovni razvoj, skoraj dve tretjini sistemov pa upošteva oceno dela učitelja. Ena tretjina izobraževalnih sistemov z večstopenjsko kariero upošteva vse tri elemente.

Pri enostopenjskih kariernih sistemih se kot merilo za napredovanje večinoma upoštevajo leta zaposlitve v vzgoji in izobraževanju.

Republika Hrvaška

Učitelji lahko napredujejo v enega izmed naslednjih nazivov: mentor, svetovalec in odličen učitelj. Kot kriterij za napredovanje se upošteva število let v vzgoji in izobraževanju, stalni strokovni razvoj, uspešnost pri delu ter izkazane specifične kompetence. Značilnost hrvaškega sistema napredovanja v nazive je obnovljivost naziva. Učitelj naziv vsakih 5 let obnovi ali vloži predlog za napredovanje v višji naziv.

Litva

Napredovanje po nazivih: učitelj začetnik, učitelj, višji učitelj metodolog in učitelj strokovnjak. Kriterij za napredovanje je število let v vzgoji in izobraževanju, stalni strokovni razvoj in uspešnost pri delu.

Finska

V veljavi je enostopenjski karierni sistem, kjer učitelj napreduje v smislu plače glede na število let zaposlitve v vzgoji in izobraževanju. Glavna motivacija je strokovni razvoj, posodabljanje in obnavljanje lastnega znanja in kompetenc ter poklicno dobro počutje.

Škotska

Prva stopnja napredovanja je učitelj glavni razrednik, ki lahko napreduje v učitelja predstojnika, namestnika ravnatelja in ravnatelja. Za napredovanje ne obstajajo specifični kriteriji.

Republika Srbija

Učitelji lahko v procesu strokovnega izpopolnjevanja napredujejo v enega od naslednjih nazivov: pedagoški svetovalec, samostojni pedagoški svetovalec, višji in visoki pedagoški svetovalec. Pri napredovanju se upošteva število let v vzgoji in izobraževanju, stalni strokovni razvoj, uspešnost

pri delu, razvojno delo na pedagoškem področju in sodelovanje v akreditiranem programu strokovnega razvoja

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA:

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Zakon ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

V okviru svojih pristojnosti bo izvajanje sprejetega predpisa spremljalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

V postopku priprave predloga predpisa javnost ni sodelovala, ker gre za predpis, ki pomeni realizacijo Dogovora med Vlado RS in reprezentativnimi sindikati javnega sektorja in usklajene predloge nujnih sprememb določb Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN NASLOV PRAVNE OSEBE)

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Igor Papič, minister za izobraževanje, znanost in šport
- dr. Darjo Felda, državni sekretar
- dr. Matjaž Kranjc, državni sekretar
- dr. Boris Černilec, v. d. generalnega direktorja Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo
- Jasna Rojc, v. d. generalne direktorice Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih
- Mihaela Novak Kolenko, sekretarka, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Uradni list RS, št. 16/07 –uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09-popr. , 65/09-popr. , 20/11, 40/12-ZUJF, 57/12– ZPCP-2D, 47/15, 46/16-popr. , 49/16-popr. , 25/17– ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21 in 105/22 – ZZNŠPP) se v prvem odstavku 5. člena, prvi alineji prvega odstavka 37. člena, prvem odstavku 64. člena, prvem odstavku 92. člena in tretjem odstavku 105. člena besedilo »pomočnik vzgojitelja« v vseh sklonih in številih, nadomesti z besedilom »vzgojitelj predšolskih otrok-pomočnik vzgojitelja« v ustreznem sklonu in številu.

2. člen

V 53. členu se v prvem, drugem in tretjem odstavku besedilo »ima naziv svetnik« nadomesti z besedilom »ima naziv višji svetnik, svetnik«.

3. člen

V 105. členu se v drugem odstavku besedilo »in svetnik« nadomesti z besedilom », svetnik in višji svetnik«.

4. člen

V 110. členu se v petem odstavku besedilo »imajo naziv svetnik« nadomesti z besedilom »imajo naziv višji svetnik, svetnik«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (Uradni list RS, št. 54/02, 123/08, 44/09, 18/10, 113/20 in 115/22) se uskladi z določbami tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

6. člen

Do začetka uporabe tega zakona se uporablja Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09-popr. , 65/09-popr. , 20/11, 40/12-ZUJF, 57/12– ZPCP-2D, 47/15, 46/16-popr. , 49/16-popr. , 25/17– ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21 in 105/22 – ZZNŠPP).

7. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2023.

III. OBRAZLOŽITVE K ČLENOM

K 1. členu:

S spremembo Zakona o vrtcih v letu 2021, je bil naziv delovnega mesta »pomočnik vzgojitelja« preimenovan v »vzgojitelja predšolskih otrok-pomočnika vzgojitelja«.

Ustrezno poimenovanje je tako potrebno urediti tudi v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, in sicer v vseh členih, kjer se navedena besedna zveza pojavlja.

K 2. členu:

Zaradi uvedbe novega naziva »višji svetnik«, ki jo prinaša predvidena sprememba 105. člena zakona, je potrebna tudi sprememba 53. člena, ki določa pogoje za imenovanje ravnatelja.

K 3. členu:

Vzgojitelji, učitelji, organizatorji izobraževanja odraslih, svetovalni delavci in knjižničarji lahko napredujejo v nazive mentor, svetovalec in svetnik. S predlagano spremembo se uvaja nov, četrti naziv »višji svetnik«.

K 4. členu:

Zaradi uvedbe novega naziva »višji svetnik«, ki jo prinaša predvidena sprememba 105. člena zakona, je potrebna tudi sprememba 110. člena, ki določa pogoje za mentorja pripravniku.

K 5. členu:

Določen je rok za uskladitev pravilnika, ki ureja napredovanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive. Določeno je, da je potrebno pravilnik uskladiti z določbami zakona v roku 6 mesecev od uveljavitve zakona.

K 6. členu:

Do začetka uporabe sprememb zakona, to je do 31. avgusta 2023, se uporablja veljavni zakon.

K 7. členu:

Določen je običajen rok za začetek veljavnosti zakona, in sicer 15 dni po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije ter začetek uporabe zakona, ki je predviden a 1.9. 2023.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja

5. člen (opravljanje dejavnosti)

- (1) Dejavnost vzgoje in izobraževanja opravljajo vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, učitelji, predavatelji višjih strokovnih šol, svetovalni delavci in drugi strokovni delavci v javnih in zasebnih vrtcih in šolah.
- (2) Zasebniki lahko opravljajo dejavnost vzgoje in izobraževanja v okviru vrtca oziroma šole, lahko pa tudi samostojno, če z zakonom ni določeno drugače.
- (3) Vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se izvaja samo kot javna služba.

37. člen (status zasebnega vzgojitelja)

- (1) Kot zasebnik lahko opravlja vzgojo predšolskih otrok, kdor:
 - izpolnjuje pogoje za vzgojitelja, pomočnika vzgojitelja ali svetovalnega delavca v javnem vrtcu,
 - aktivno govori slovenski jezik,
 - ni v delovnem razmerju za polni delovni čas,
 - ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji,
 - mu ni s pravnomočno odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti,
 - je vpisan v razvid, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.
- (2) Četrta alineja prejšnjega odstavka ne velja za državljane držav članic Evropske unije.

53. člen (pogoji za ravnatelja)

- (1) Za ravnatelja javnega vrtca je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje za vzgojitelja ali svetovalnega delavca, ima najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju, ima naziv svetnik ali svetovalec oziroma najmanj pet let naziv mentor in opravljen ravnateljski izpit.
- (2) Za ravnatelja javne šole je lahko imenovan, kdor ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje ter izpolnjuje druge pogoje za učitelja ali za svetovalnega delavca na šoli, na kateri bo opravljal funkcijo ravnatelja, ima najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju, ima naziv svetnik ali svetovalec oziroma najmanj pet let naziv mentor in opravljen ravnateljski izpit.
- (3) Za ravnatelja javnega zavoda za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, doma za učence in dijaškega doma je lahko imenovan, kdor ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje ter izpolnjuje druge pogoje za učitelja, vzgojitelja ali svetovalnega delavca v zavodu, domu za učence ali dijaškem domu, v katerem bo opravljal funkcijo ravnatelja, ima najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju ter ima naziv svetnik ali svetovalec oziroma najmanj pet let naziv mentor in opravljen ravnateljski izpit.

(4) Za ravnatelja višje strokovne šole je lahko imenovan, kdor ima veljaven naziv predavatelja višje šole in najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju.

(5) Ne glede na določbo prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena je za ravnatelja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima ravnateljskega izpita, mora pa si ga pridobiti najkasneje v enem letu po začetku mandata.

(6) Če ravnatelj ravnateljskega izpita ne opravi v roku iz prejšnjega odstavka, mu preneha mandat po zakonu.

(7) Mandat ravnatelja traja pet let.

64. člen (strokovni aktiv)

(1) Strokovne aktive v vrtcu sestavljajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev. Strokovne aktive v šoli sestavljajo učitelji oziroma predavatelji istega predmeta oziroma predmetnih področij.

(2) Strokovni aktiv v vrtcu obravnava vzgojno delo, dajejo vzgojiteljskemu zboru predloge za izboljšanje vzgojnega dela, obravnava pripombe staršev ter opravljajo druge strokovne naloge, določene v letnem načrtu.

(3) Strokovni aktiv šole obravnava problematiko predmeta oziroma predmetnega področja, usklajuje merila za ocenjevanje, daje učiteljskemu zboru predloge za izboljšanje vzgojno-izobraževalnega oziroma študijskega dela, obravnava pripombe staršev, učencev, vajencev, dijakov in študentov višjih šol ter opravlja druge strokovne naloge, določene z letnim delovnim načrtom.

92. člen (zaposleni)

(1) Vzgojno-izobraževalno in drugo strokovno delo v javnem vrtcu oziroma šoli opravljajo vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, učitelji, predavatelji višjih šol, svetovalni delavci, knjižničarji in drugi strokovni delavci, ki z njimi sodelujejo pri izvajanju strokovnih nalog, potrebnih za nemoteno delovanje vrtca oziroma šole (v nadaljnjem besedilu: strokovni delavci).

(2) Strokovni delavci izvajajo vzgojno-izobraževalno delo v skladu z zakonom in javno veljavnimi programi tako, da zagotavljajo objektivnost, kritičnost in pluralnost ter so pri tem strokovno avtonomni.

(3) Strokovni delavci morajo obvladati slovenski knjižni jezik, imeti ustrezno izobrazbo, določeno s tem zakonom in drugimi predpisi, ter opravljen strokovni izpit v skladu s tem zakonom.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka mojstrom, ki izobražujejo vajence, ni potrebno opravljati strokovnega izpita v skladu s tem zakonom.

(5) Znanje slovenskega knjižnega jezika se preverja pri strokovnem izpitu. Pri učiteljih, ki niso diplomirali na slovenskih univerzah, se znanje slovenskega knjižnega jezika preverja ob prvi namestitvi.

(6) Izobrazbo za strokovne delavce, v primerih, ko to določa zakon, pa tudi stopnjo izobrazbe, določi minister, potem, ko si je pridobil mnenje pristojnega strokovnega sveta. Ustrezne delovne izkušnje ter kriterije za vidne dosežke na strokovnem področju za pridobitev naziva predavatelj višje šole določi Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje.

(7) V vrtcih oziroma šolah na narodno mešanih območjih, ki se ustanovijo za dvojezično vzgojo in izobraževanje in za vzgojo in izobraževanje v jeziku narodne skupnosti, morajo imeti

strokovni delavci izobrazbo, določeno s tem zakonom in drugimi predpisi, opravljen strokovni izpit ter izpolnjevati druge pogoje v skladu s posebnimi predpisi.

(8) Strokovna, administrativna, tehnična in druga dela opravljajo delavci, določeni s sistemizacijo delovnih mest.

(9) Delavci iz prejšnjega odstavka morajo imeti izobrazbo, določeno s sistemizacijo delovnih mest, obvladati morajo slovenski jezik, v vrtcih oziroma šolah na narodno mešanih območjih, ki se ustanovijo za dvojezično vzgojo in izobraževanje, pa tudi jezik narodne skupnosti.

105. člen (izobraževanje in napredovanje)

(1) Strokovni delavci v vrtcih in šolah se strokovno izobražujejo in usposablajo.

(2) Vzgojitelj, učitelj, organizator izobraževanja, svetovalni delavec in knjižničar lahko napredujejo v naziv mentor, svetovalec in svetnik.

(3) Pomočnik vzgojitelja v vrtcu lahko napreduje v naziv mentor in svetovalec.

(4) V nazive iz drugega odstavka tega člena napredujejo tudi ravnatelj, direktor in pomočnik ravnatelja ter predavatelji višjih šol.

(5) Pogoje, način in postopek strokovnega izobraževanja in usposabljanja ter napredovanja v nazive določi minister.

(6) Naziv predavatelj višje šole podeli predavateljski zbor ustrezne višje strokovne šole po poprejšnjem soglasju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje. Če predavateljski zbor še ni konstituiran ali je treba imenovati predavatelje za izobraževalni program, ki ga šola na novo uvaja, naziv podeli Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje.

(7) Postopek za pridobitev naziva iz prejšnjega odstavka določi minister.

(8) V nazive po tem zakonu napredujejo tudi strokovni delavci, zaposleni v javnih zavodih iz 28. člena tega zakona, ki opravljajo vzgojno- izobraževalno delo oziroma svetovalno ali razvojno delo v zvezi z vzgojo in izobraževanjem.

(9) Delavci, ki izvajajo prilagojene programe za predšolske otroke in posebne programe vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami v socialno-varstvenih zavodih iz šestega odstavka 34. člena tega zakona ob zaposlitvi na področju vzgoje in izobraževanja pridobijo strokovni naziv po postopku in pod pogoji, ki jih določi minister.

110. člen (pripravništvo)

(1) Pripravnik je strokovni delavec, ki v vrtcu oziroma šoli prvič začne opravljati delo, ustrezno smeri in stopnji njegove strokovne izobrazbe, z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela.

(2) Pripravništvo traja največ 10 mesecev.

(3) Pripravnik v času pripravništva sodeluje s strokovnimi delavci pri vzgojno-izobraževalnem delu in se pripravlja na strokovni izpit.

(4) Pripravnikovo delo vodi, spremlja in ocenjuje mentor.

- (5) Mentorja pripravniku določi ravnatelj izmed strokovnih delavcev, ki opravljajo delo, za katero se bo pripravnik usposabljal, in imajo naziv svetnik ali svetovalec oziroma imajo najmanj tri leta naziv mentor.
- (6) Mentor pripravi pripravniku program, ki vključuje metodično, didaktično ter drugo pripravo, potrebno za opravljanje izpita. Mentor izdela poročilo o poteku pripravništva.
- (7) Število pripravniških mest razpiše minister.